

Σιούφας και Συνεργάτες
Δικηγορική Εταιρεία

ΤΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ Ν.4356/2015

habitation Agreement

ΤΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ Ν.4356/2021

Ο θεσμός του συμφώνου συμβίωσης εισήχθη για πρώτη φορά στην ελληνική έννομη τάξη με το ν. 3719/2008, ο οποίος αναθεωρήθηκε το 2015 από το ν. 4356/2015 με τίτλο «Σύμφωνο συμβίωσης, άσκηση δικαιωμάτων, ποινικές και άλλες διατάξεις». Κατά την Αιτιολογική Έκθεση του τελευταίου, με τις νέες ρυθμίσεις **επιδιώχθηκε ο εκσυγχρονισμός της σχετικής νομοθεσίας προς δύο βασικές κατευθύνσεις. Πρώτον, η ισχύς του συμφώνου επεκτείνεται και στα ομόφυλα ζευγάρια και δεύτερον, η σημασία και οι συνέπειές του ενισχύονται, δεδομένου ότι αναγνωρίζονται οικογενειακοί δεσμοί μεταξύ των μερών. Επίσης, ενισχύεται η ιδιωτική αυτονομία των μερών, ιδίως στις περιουσιακές τους σχέσεις. Πρόκειται για μία διαφορετική μορφή συμβίωσης εκτός γάμου, η οποία ορίζεται στο νόμο ως η συμφωνία δύο ενήλικων προσώπων, ανεξάρτητα από το φύλο τους, με την οποία ρυθμίζουν τη συμβίωσή τους και καταρτίζεται αυτοπροσώπως **με συμβολαιογραφικό έγγραφο**, αντίγραφο του οποίου κατατίθεται στο ληξιαρχο του τόπου της κατοικίας τους και καταχωρίζεται σε ειδικό βιβλίο.**

Οι βασικές ρυθμίσεις του νόμου

- ✓ Για τη σύσταση του συμφώνου συμβίωσης απαιτείται η συμφωνία δύο ενήλικων προσώπων, ανεξάρτητα από το φύλο τους, με την οποία ρυθμίζουν τη συμβίωσή τους και καταρτίζεται αυτοπροσώπως με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Η ισχύς της συμφωνίας αρχίζει από την κατάθεση αντιγράφου του συμβολαιογραφικού εγγράφου στο ληξιαρχο του τόπου του κατοικίας τους, το οποίο καταχωρίζεται σε ειδικό βιβλίο του Ληξιαρχείου.
- ✓ Διατυπώνεται ρητώς ότι η εικονικότητα του συμφώνου συνεπάγεται την ακυρότητά του. Επιπλέον, διατηρείται η ρύθμιση του προηγούμενου νόμου (ν. 3719/2018) περί δυνατότητας σύναψης συμφώνου συμβίωσης μόνο από άτομα που έχουν πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα.
- ✓ Σε περίπτωση άκυρου ή ακυρώσιμου συμφώνου απαιτείται η έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης (διαπλαστικής) για την ακύρωσή του. Τα αποτελέσματα αυτού αίρονται αναδρομικά, ενώ δεν επηρεάζεται η πατρότητα των τέκνων.
- ✓ Για τις προσωπικές σχέσεις των μερών του συμφώνου μεταξύ τους εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των συζύγων από το γάμο, εφόσον δεν υπάρχει ειδικότερη ρύθμιση. Για τις μη προσωπικές τους σχέσεις εφαρμόζονται και πάλι αναλόγως οι διατάξεις των συζύγων από το γάμο, εκτός αν προβούν σε διαφορετικές ρυθμίσεις με το σύμφωνο με βάση τις αρχές της ισότητας και της αλληλεγγύης. Τα μέρη δεν μπορούν να παραιτηθούν από την αξίωση συμμετοχής στα αποκτήματα πριν από τη γέννησή της.
- ✓ Στον ίδιο νόμο ρυθμίζεται και το ζήτημα της τύχης των περιουσιακών στοιχείων στην περίπτωση ελεύθερης συμβίωσης χωρίς τη σύναψη συμφώνου. Η τύχη τους κρίνεται κατά τις γενικές διατάξεις για τον αδικαιολόγητο πλουτισμό.
- ✓ Η λύση του συμφώνου συμβίωσης πραγματοποιείται με συμφωνία των μερών που γίνεται και αυτή αυτοπροσώπως και πρέπει να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, είτε με μονομερή συμβολαιογραφική δήλωση, εφόσον έχει επιδοθεί προηγουμένως με δικαστικό επιμελητή πρόσκληση για συναινετική λύση στο άλλο μέρος και έχουν παρέλθει τρεις μήνες από την επίδοση, είτε τέλος αυτοδικαίως, αν συναφθεί γάμος μεταξύ των μερών, όχι όμως μεταξύ του ενός μέρους με τρίτο πρόσωπο. Και τούτο διότι η αυτοδίκαιη λύση του συμφώνου με τυχόν μεταγενέστερη σύναψη γάμου ενός από τα μέρη δεν συνάδει με το πνεύμα του νόμου, με τον οποίο αναγνωρίζονται οι οικογενειακές σχέσεις

που δημιουργούνται μεταξύ των μερών, καθώς και με τις αρχές της ισότητας και της αλληλεγγύης.

✓ Ως προς το κληρονομικό δικαίωμα των μερών του συμφώνου, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα που αφορούν τους συζύγους. Κατά την κατάρτιση του συμφώνου το κάθε μέρος μπορεί να παραιτηθεί από το δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα.

✓ Το τέκνο που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια του συμφώνου συμβίωσης ή μέσα σε τριακόσιες (300) ημέρες από τη λύση ή την ακύρωσή του, τεκμαίρεται ότι έχει πατέρα τον άνδρα με τον οποίο η μητέρα κατάρτισε το Σύμφωνο. Το τεκμήριο ανατρέπεται με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Τα άρθρα 1466 επ. ΑΚ, καθώς και τα άρθρα 614 επ. ΚΠολΔ, εφαρμόζονται αναλόγως.

✓ Η γονική μέριμνα του τέκνου που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια του συμφώνου συμβίωσης ή μέσα σε τριακόσιες (300) ημέρες από τη λύση ή την ακύρωση του συμφώνου, ανήκει στους δύο γονείς και ασκείται από κοινού. Οι διατάξεις του ΑΚ για τη γονική μέριμνα των τέκνων που κατάγονται από γάμο εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση αυτή.

✓ Αναφορικά με το πεδίο εφαρμογής, ο ν. 4356/2015 εφαρμόζεται σε κάθε σύμφωνο συμβίωσης, εφόσον τούτο καταρτίζεται στην Ελλάδα ή ενώπιον ελληνικής προξενικής αρχής. Οι προϋποθέσεις σύναψης, οι σχέσεις των μερών μεταξύ τους και οι προϋποθέσεις και συνέπειες της λύσης των συμφώνων συμβίωσης, που δεν υπάγονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, διέπονται από το δίκαιο του τόπου όπου καταρτίστηκαν. Για την κληρονομική διαδοχή εφαρμόζονται οι σχετικοί κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.

Χριστίνα Ζήση

Δικηγόρος

Δ.Μ.Σ. Γενικού Αστικού Δικαίου Ε.Κ.Π.Α.